

*Bigarren Lehendakariordea eta Lan eta Enpleguko Sailburua
Vicelehendakari Segunda y Consejera de Trabajo y Empleo*

AGINDUA, BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA LAN ETA ENPLEGU SAILBURUARENA, 2021KO MARTXOAREN 12KOA, GIPUZKOAKO ERAIKINEN ETA LOKALEN GARBIKETA-SEKTOREAN EMATEN DEN GIZARTEKO OINARRIZKO ZERBITZUA DUENA 2021KO MARTXOAREN 15, 16, 17 eta 18RAKO DEITUTAKO GREBAN.

ELA, LAB eta UGT erakunde sindikalek 2021ko martxoaren 15, 16, 17 eta 18rako greba deialdia egin dute Gipuzkoako eraikinen eta lokalen garbiketa-sektorean, lanaldi osoan.

Deialdiaren helburua, sektorean benetako negoziazio kolektiboa eskatzea da eta patronalaren jarrera immobilistagatik protesta egitea da.

Espainiako Konstituzioaren 28.2 artikulua langileen greba-eskubidea onartzen du, langileek beren interesak defenda ditzaten, horixe baita egungo zuzenbide-estatu sozial eta demokratikoak oinarri dituen oinarrizko eskubideetako bat. Konstituzioak, beraz, berdin babesten ditu greba-eskubidea eta beste zenbait eskubide garrantzitsu, hala nola: bizia, osotasun fisikoa, osasuna, hezkuntza, joan-etorri askea, informazio-askatasuna eta benetako babes judiziala, besteak beste. Hain zuzen, Konstituzioak bete-betean babesten ditu, bai eskubide horiek guztiak, baita greba egiteko eskubidea ere.

Beraz, greba egiteko eskubidea herritarren gainerako oinarrizko eskubideen kontrakoa izan daitekeenez, eta Konstituzioaren 28. eta 37. artikuluetan xedatuta dagoenaren arabera, gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak mantentzen direla ziurtatzeko neurri egokiak hartu behar dira, auzitan dauden eskubideetako bat bera ere gauzatu gabe gera ez dadin.

Hala ere, aurreko premisa gorabehera, begien bistakoa da ezen, oinarrizko eskubideak mugatzen dituen edozein neurri konstituzionala izan dadin, proportzionaltasunaren printzipioa zorrotasunez aplikatuz hartu behar dela, eta, horretarako, hiru baldintza bete behar ditu neurri horrek: neurria aplikatuz proposatutako helburua lortu ahal izatea, hots, «egokitasun-judizioa» deritzona; egitatea aztertuta, ondorioztatu izana ez dagoela neurri apalagoren bat helburu hori eraginkortasun berarekin lortzeko, hau da, «beharrizanezko judizioa» deritzona; eta, azkenik, neurria edo konponbidea orekatua edo neurtua izatea, haren aplikazioaren ondorioz guztion intereserako onura edo abantaila gehiago eragiten direlako auzian dauden beste ondasun edo balioetarako eragiten diren kalteak baino, hau da, «proportzionaltasun-judizioa,

zentzu hertsian». Gai horri buruz hainbat aldiz erabaki du Konstituzio Auzitegiak, honako epai hauen bitartez, besteak beste: 122/1990, 123/1990, 8/1992 eta 126/2003.

Erabaki horietatik ondorioztatu behar dugu gizartearentzako ezinbesteko zerbitzuak emango direla ziurtatzeak mugatu egiten duela grebarako eskubidea baliatzeko aukera, eta, ondorioz, nahitaezkoa dela interes desberdinak kontuan hartuta egoki orekatuz jokatzeko. Hori dela-eta, ziurtatzeak berme gisa balio behar du, eskubide kontrajarrien ezinbesteko koordinaziotik abiatuta; betiere ulertuta grebalarien eskubidea mugatu beharko dela –amore eman, Konstituzio Auzitegiaren hitzetan–, haien eskubideak grebaren bidez babesteak ezinbesteko zerbitzua jasotzeko eskubidearen komunitate/pertsona titularrari eragiten dion edo eragin liezaiokeen kaltea larriagoa bada grebalarien errebindikazio edo eskakizunek arrakastarik ez izateak eragingo lukeena baino. Hori dela eta, gobernu-agintaritzak gutxieneko zerbitzuak ezarri behar ditu aipatutako hiru eremuetan zerbitzu jakin batzuen zehaztasuna babesteko. Zerbitzu horiek agindu honetan zehazten dira.

Denbora-eremua dagokionez, grebarako deialdia martxoaren 15, 16, 17 eta 18an egingo da, lanaldi osoan, hau da, ondoz ondoko lau egunetan eragiten die, astelehenetik ostegunera Gainera, martxoaren 19a, ostirala, jaieguna da Euskal Autonomia Erkidegoan, eta, ondoren, asteburu bat dator; horrek esan nahi du grebaren eragina, aste oso batera zabalduko dela.

Greba honen deialdiaren esparruan eragindako zentroak askotarikoak eta heterogeneoak direla egiaztatu da, hala aritzen diren jardueragatik nola haien egituragatik. Kasu batzuetan gizarteko oinarrizko zerbitzuekin –osasun, egoitza (egoitza geriatrikoak, eguneko zentroak eta adingabeen egoitzak) eta hezkuntzarekin– zerikusia duten esparruei eragiten diete, baina grebaren deialdiak ere eragiten dien beste zentro batzuk, ordea, horietan emandako zerbitzua zenbait kasutan publikoa izan arren, ez da oinarrizkotzat hartzen greba honen ikuspegitik, horrelakoetan garbiketarik ez egoteak ez baitie oinarrizko eskubideei eragiten, eta ondorioz, era honetako greba batean desegokia izango litzateke gutxieneko zerbitzuak ezartzea. Horregatik, hain zuzen, ezarri behar ditu gobernu-agintaritzak gutxieneko zerbitzuak adierazitako hiru esparruetan zerbitzu jakin batzuen oinarrizkotasuna babesteko. Agindu honetan daude zehaztuta horrelakoak.

Osasun-esparruari dagokionez, garbiketa eta desinfekzioa, esterilazioarekin batera, infekzioaren kate epidemiologikoa ospitaleko ingurunean hausteko oinarrizko elementuak eta eraginkorrenak dira. Ondorioz, larrialdiko eta kirurgiako zerbitzuetara joaten diren edo ospitaleraturik dauden pazienteei beharrezko arreta eman dakien, osasun-zentroetan gutxieneko higiena egon beharra dago Konstituzioaren 43. artikuluan ezarritako osasunerako eskubidea babestearren.

Neurri hori oinarritzkoa da betidanik, eta, une honetan, SARS-CoV-2 deritzon koronabirus berriaren ondorioz pandemia-egoera bati aurre egiten ari garela kontuan hartuta, eta birusa transmititzeko metodoak kontaktua eta tantak direla gogoan izanda, funtsezkoa da lokalak eta gainazalak garbitzeko metodoak indartzea.

Hala, kontuan hartu behar da, Osasun Sailburuaren 2020ko uztailaren 28ko Agindua, zeinaren bidez aldatzen baita agindu honen eranskina: Agindua, 2020ko ekainaren 18koa, Osasuneko sailburuarena, COVID-19ak eragindako osasun-krisialdiari aurre egiteko beharrezko prebentzio-neurriei buruzkoa, Normaltasun Berrirako Trantsiziorako Planaren 3. fasea gainditu eta gero. Agindu horren 4.2 puntuak, "*Osasun-zentro, -zerbitzu eta -establezimenduetan segurtasuna bermatzeko antolamendu-neurriei*" buruzkoak, esparru horretarako betebeharrak espezifikoki jakin batzuk ezartzen ditu, osasun-zerbitzuek bete beharrekoak, titulartasuna edozein dela ere. Guzti horiek *antolamendu-, prebentzio- eta higie-neurriak hartu behar dituzte beren langileentzat, erabiltzaileentzat eta, arazoia edozein dela ere, haiekin harreman fisikoa duen beste edozein pertsonarentzat, eta, bereziki, gutxieneko izaerarekin, honako hauei buruzko neurriak: pertsonen arteko segurtasun-distantzia, erabilera publikoko leku itxietan maskarak erabiltzea, edukierari, eskuen eta arnasbideen higie, bisitan antolatzea, lekuak eta aretoak partzelatzea eta ibilbideen diseinua, garbiketa- eta desinfekzio-protokoloak, bai eta eta agintari eskudunek ezartzen duten beste edozein neurri ere.*

Osasun-arloan, funtsezko jarduera hori orain ezinbestekoa da une oro, programatuta dauden edo puntualki egiten diren garbiketa-eragiketen bidez bermatzeko agente biologikoak ez direla aktibatzen, eta, hala, agenteok ez direla hedatzen. Gainera, kontuan hartu behar da, era berean, isuriak ezabatu eta garbitu egin behar direla, hondakin biologikoak batu eta abar. Izan ere, katebegien gaineko azken jarduera horiek, bereziki garrantzitsuak dira birusa hedatu ez dadin.

Argi dago zeregin horiek guztiak egiten dituzten langileek ez luketela arrisku gehigarririk jasan behar halako lanak egitean. Ondorioz, beren burua babesteko ekipoak eduki beharko dituzte, horretarako apropos esleituak.

Beraz, osasun-krisia dela-eta osasun-agintariek hartutako neurri eta gomendioen ondorioz, osasun-agintarien neurriek ezartzen duten intentsitatearekin eta aldizkakotasunarekin egin behar da garbiketa-zerbitzua, eta, nolahi ere, COVID-19ren aurrean ezartzen diren jarduera-protokoloen arabera. Bereziki da nabarmentzekoa garbiketa, eta zehazki desinfekzioa, zentro guztietan, zona guztietan, arrisku handiko eremuetan (larrialdi-zerbitzua, kirolguneak, erditze-gelak, erredura handien unitatea, unitate koronarioa, dialisi eta tratamendu onkologikoen eremua), erabilera komuneko eta joan-etorri handiko guneetan eta kontaktu gehien duten gainazaluetan ere, besteak beste barandetan, eskubandetan, botoietan, ateen heldulekuetan, etengailuetan, mahaietan, eskaileretan, igogailuetan, iturrietan, teklaturak, telefonoetan, tabletetan, gurpil-aulkietan, makuluetan eta abar.

Hori dela eta, 2021eko urtarrilaren 21eko eta 22ko greba-deialdian sektore bererako ezarri ziren zerbitzu minimoei eutsi behar zaie, eta horrek gora egin zuen aurreko greben aldean, osasun-larrialdiko egoeraren ondorioz, COVID-19ren aurkako protokoloetan aurreikusitako zehaztapenak eta neurriak betetzeko. Beraz, garbiketa zerbitzua ohiko langileen% 100ek egin behar du.

Egoitza-esparruan, geriatriako egoitzek, eguneko egoitzek eta adingabeen egoitzek duten «funtsezko» izaera hartu behar da kontuan, gehienbat haien prestazioen onuradunak mendekoak direlako; kasu gehienetan, gainera, osasun-defizit handiak dituzte eta sistemaren laguntza integrala behar dute legez aitortuta dituzten mendekotasun-graduei arreta eman dakien. Horretaz gain, eguneroko bizimoduaren berezko lanak egiteko laguntza pertsonalaren osagai handi bat ere badago. Konstituzioak bereziki babesten ditu pertsona horiek guztiak, Konstituzioaren 50. artikuluan jasota geratu denez, eta Konstituzioaren 15. eta 43 artikuluetan jasota dauden bizirako, integritate fisikorako eta moralerako eta osasunerako eskubideak ere horrekin lotuta daude egoera honetan. Horri dagokionez, oinarriko garbiketa beharrezkoa da zentro horietan higiegi egokia egon dadin eta, era horretan, eguneko zentroen egoiliarren edo erabiltzaileen osasuna arriskuan jar ez dadin.

Ezin da ahaztu deitutako greba COVID-19k eragindako osasun-krisiaren eta osasun- eta gobernu-agintariek hartutako neurri eta gomendioen barruan kokatzen dela. Horrela, kontuan hartu behar da Osasuneko sailburuaren 2020ko uztailaren 28ko Aginduan ezarritakoa, COVID-19k eragindako osasun-krisiari aurre egiteko beharrezko prebentzio-neurriei buruzko Osasuneko sailburuaren 2020ko ekainaren 18ko Aginduaren eranskina aldatzen duena, normaltasun berrirako trantsiziorako planaren 3. fasea gainditu eta gero. Agindu horren eranskinaren 4.3 puntuan, "Gizarte-zerbitzuetako zentro, zerbitzu eta establezimenduei" buruzkoan, berariazko betebeharrak ezartzen dira, egoitza-izaerako gizarte-zerbitzuek eta eguneko zentroek bete beharrekoak, eta antolamendu-neurriak, prebentziokoak eta higienekoak hartu behar dituzte langileei, erabiltzaileei eta bisitariei dagokienez, kutsadura-arriskuak prebenitzeko egokiak baitira.

Kontuan hartuta zentro horietako erabiltzaileek kalteberatasun berezia dutela SARS-CoV-2k eragindako infekzio larrien aurrean eta heriotza-tasa altua pairatzen ari direla, eta aintzat hartuta transmisioa areagotu egiten dela inguru itxiotan pertsonen hurbiltasunaren eta harreman estuaren bidez, COVID-19k eragindako osasun larrialdiaren eraginak bereziki latzak dira kolektibo honetan. Hori guztia dela eta, Osasun Sailak hainbat dokumentu egin ditu, zeinak etengabe berrikusten baitira, eta, dokumentu horietan, SARS-CoV-2 koronabirusaren aurrean egoitza eta zentro soziosanitarioetan aplikatu beharreko neurriak eta gomendioak zehazten dira. Honako hauek dira, hain zuzen ere:

- Zentro soziosanitarioetan COVID-19a zaindu eta kontrolatzeko protokoloa, 2020ko irailaren 22koa.
- IT-01 Geriatrikoak eta bestelako zentro soziosanitarioak garbitu eta desinfektatzeko neurriak, 2020ko apirilaren 1ekoa.

Protokoko horrek, 2021eko urtarrilaren 29an eguneratua, adierazten du: “COVID-19 txertaketa-kanpainak lehentasuna eman die adinekoentzako eta desgaitasuna duten pertsonentzako egoitza-zentroei. Horregatik, epe laburrean gaixotasunaren intzidentzia nabarmen murriztea espero da, eta, horrekin batera, kasu larriak eta heriotzak, isolamenduak eta berrogeialdiak. Hala ere, une honetan txertoaren eraginkortasunari buruz dagoen informazioa saiakuntza klinikoetatik baino ez dator. Gainera, biztanleria orokorraren immunizazio-maila oraindik txikia da, eta horrek arriskua dakar egoiliarren kanpoko kontaktuentzat. Ondorioz, OMEk eta nazioarteko beste erakunde batzuek gomendatzen duten bezala, egoiliarrek zein langileek orain arte indarrean zeuden prebentzio- eta kontrol-gomendio guztiak jarraitzen jarraitu behar dute, beren burua eta gainerakoak SARS-cov-2 infekziotik babesteko, beraien txertaketa-egoera edozein dela ere”.

Horregatik, osasun-krisia dela-eta osasun-agintariek hartutako neurri eta gomendioen ondorioz, osasun-agintarien neurriek ezartzen duten intentsitatearekin eta aldizkakotasunarekin egin behar da garbiketa-zerbitzua, eta, nolana ere, COVID-19ren aurrean ezartzen diren jarduera-protokoloen arabera. Hau da, arreta berezia jarri behar da zentro osoaren garbiketan (desinfektatzea barne), eta maiztasuna handitu behar da txandako garbiketa minimoraino, erabilera komuneko zonetan garbiketa zorrotzagoa eginez eta joan-etorri handiko guneetan eta kontaktu gehien duten gainazaletan ere, besteak beste barandetan, eskubandetan, botoietan, ateen heldulekuetan, etengailuetan, mahaietan, eskaileretan, igogailuetan, iturrietan, teklatuetan, telefonoetan, tabletetan, gurpil-aulkietan, makuluetan eta abar.

Horregatik, arlo honeetako zerbitzu xeheak, nahiz eta aurreko deialdietan kuantifikazio txikiagoa izan langileei eta prestazioaren intentsitateari dagokienez, handitu behar dira, SARS-Cov-2 koronabirusak eragindako egungo egoera ikusita, COVID-19ren aurka ezarritako osasun-neurriak, -gomendioak eta -protokoloak bete ahal izateko, eta zeregin horiek ohiko langileen% 100ek egitea ezarri behar da.

Hezkuntza arloan, greba deitzeak haur-hezkuntza ematen duten zentzoei eragiten die, besteak beste. Umeen Eskubideei buruzko Nazio Batuen Konbentzioak, Espainiar Estatuak 1990eko azaroaren 30eko Instrumentuaren bidez berretsita, 24. artikuluan umeek ahalik eta osasun-mailarik handienaz gozatzeko eskubidea dutela jasotzen da, eta hartarako funtsezkoak dira higiena, ingurumen-saneamendua eta istripuen prebentzio-neurriak. Horregatik, eta umeak egunaren zatirik handienean greba-deialdiak eragindako ikastetxe horietan egoten direnez, beharrezko neurriak hartu behar dira aipatutako zentroetan gutxieneko higiene- eta osasungarritasun-baldintzak egon daitezen eta haien

osasuna, hazkundera eta garapena arriskuan jar ez daitezzen; betiere gazteenek higienari buruzko ezagutza bidezko gaitasun txikiagoa dutela bereziki kontuan harturik.

Halaber, eremu honetan, osasun eta hezkuntza arloko agintariak hainbat neurri eta gomendio onartu dituzte. Horrela, kontuan hartu behar da Lehendakariaren martxoaren 6eko 13/2021 Dekretuak, zeinaren bidez prebentzio-neurri espezifikoak 2021ean testu bakar batean lehen aldiz bateratu eta eguneratuko diren, alarma-egoeraren deklarazioaren esparruan, eboluzio epidemiologikoaren ondorioz eta SARS-CoV-2 sistemak eragindako infekzioen hedapenari eusteko, bere eranskinaren 7. puntuan, Hezkuntza-, prestakuntza- eta ikerketa-jarduerari buruzkoa, adierazten du “aurrez aurreko hezkuntza-, prestakuntza- eta ikerketa –jarduera oro, araubide orokorreko zein bereziko ikaskuntzei dagokienez, etapa eta maila desberdinak barne, eta goi-mailako hezkuntzari dagokienez, bai eta bizitza osoan zehar kualifikazioak eskuratzea edo areagotzea dakarten ikaskuntza-jarduerari dagokienez ere, eranskin honetan jasotako arauen arabera garatuko da, eta, nolana ere, 2020-2021 ikasturtean Euskal Autonomia Erkidegoko ikastetxeetan Koronavirusaren (SARS-CoV-2) aurka jarduteko Hezkuntza Sailak egindako protokolo orokorraren arabera.

Aipatutako protokoloaz gain, prebentzio neurri osagarri orokorrak txertatu dira ikastetxeen kudeaketan egunotan. Neurri horiek Hezkuntza Sailaren webgunean argitaratutako zenbait dokumentutan daude jasota (<https://www.euskadi.eus/koronabirusari-buruzko-informazioa/web01-s2hhome/eu/>). Hauexek dira, hain justu: Ikasturte hasierarako Jarduketa-protokolo osagarria eta ikastetxeetan COVID-19 kasuak agertzen direnerako jardunbideak, Ikastetxeetan koronabirusaren aurrean jarduteko Protokolo Orokorra. 2020-2021 ikasturtea eta

Aipatutako protokoloaz gain, ikastetxeetan koronabirusaren aurrean jarduteko Protokolo Orokorra ezartzen duenez, sarritan garbitu eta desinfektatu behar dira pertonekin kontaktuan dauden gainazalak, eta, beraz, ezinbestekoa da higiene- eta garbiketa-neurriak areagotzeasarritan garbitu eta desinfektatu behar dira pertonekin kontaktuan dauden gainazalak, eta, beraz, ezinbestekoa da higiene- eta garbiketa-neurriak areagotzea.

Gainera, EAEko ikastetxeetan COVID-19arekiko esposizio-arriskuari buruzko lan-arriskuen prebentzio-neurrien dokumentuan ondorioztatzen denez, garbiketa-protokolo bat ezarri behar da ikastetxeetako kontingentzia-planak egiteko, zeinak honako ohar hauek jaso beharko baititu:

- Erabiltzen diren gelak garbitzea, gutxienez egunean behin, eta behar duten espazioetan garbiketa areagotzea, erabileraren intentsitatearen arabera; adibidez, komunak egunean hiru aldiz garbituko dira gutxienez. Hor bildurik dago mahai, aulki, tresna eta lan-ekipoen gainazalak garbitzea.

- Arreta berezia eskainiko zaie erabilera arrunteko eremuei eta ukipen-azalera ohikoenei, hala nola ate-helduleku, mahai, altzari, eskubanda, zoru, telefono, esekigailu eta antzeko ezaugarriak dituzten beste elementu batzuei.
- Garbiketa-neurriak, hala badagokio, langileen eremu pribatuetara ere zabalduko dira; esaterako, atsedeen-eremuetara, aldageletara, armairuetara, komunetara, sukaldeetara (baxera, mahai-tresna eta edalontzi guztiak ontzi-garbigailuan garbituko dira, baita erabili ez dena ere, ikasleen eskuekin kontaktuan egon dela iritziz gero).
- Halaber, txanda-aldaketa bakoitzean eta lanaldia amaitzean, partekatutako lanpostuak garbitu eta desinfektatuko dira, eta garbiketa-produktuari jarduten utziko zaio, arreta berezia jarriz altzariei eta eskuztatu daitezkeen beste elementu batzuei, batez ere langile batek baino gehiagok erabiltzen dituenean. Partekatutako ordenagailu bat erabiltzen amaitzean, teklatuaren, saguaren eta pantailaren gainazala garbituko da gel desinfektatzailez.
- Fisioterapeutek, garbiketako arduradunek, arropa eta pixoihalak aldatzen dituztenek eta, oro har, ikasleei laguntza ematen dieten langileek erabilitako eremu osoa garbitzen saiatu beharko dute erabili ondoren.
- Desinfektatzaileak baliatuko dira, hala nola lixiba-diluzio prestatu berriak (1:50), edo osasun-agintariek baimendu eta erregistratutako birusen aurkako efektudun desinfektatzaileetako edozein. Produktu horiek erabiltzean, etiketaren eta segurtasun-fitxaren oharrak errespetatuko dira beti.
- Garbiketa bakoitzaren ondoren, modu seguruan bota behar dira erabilitako materialak eta erabilitako babes-ekipamenduak, eta ondoren eskuak garbitu.
- Kontu handia hartu behar da paperontzien garbiketarekin, garbi eta materialak bilduta gera daitezzen eta ez dadin gertatu halabeharrezko kontakturik.

Neurri horiek betetzeko, garbiketa-zerbitzuan aritzen diren ohiko langileen ehuneko jakin bat ezarri behar da. Egungo egoera ikusita, ezinbestekoa da ohiko langileen % 100 bertaratzea.

Aurrekoari dagokionez, argi dago beharrezkoa dela zerbitzu minimo batzuk ezartzea, osasun-, egoitza- eta hezkuntza-zerbitzuen funtsezko izaera zaintzeko; izan ere, zerbitzu horiek ez finkatzeak grebaren bidez lortu nahi den helburua baino kalte handiagoak eragin ditzake, zerbitzu horietan zaintzen diren pertsonen osasuna eta are bitzita ere arriskuan jar bailitezke, haien zaugarritasuna dela eta.

Dena dela, 2021eko otsailaren 19ko Aginduan ezarritako zerbitzu minimoei eustea erabaki da, 2021eko urtarrilaren 21 eta 22rako eraikin eta lokalen garbiketaren sektorean deitutako grebarako deialdiarekin. Agindu horretan, pandemiaren aurretik ezartzen ziren zerbitzu txikiak areagotu egiten ziren, behar-beharrezkoa zen neurrian, egoera horretara egokitzeko eta erabiltzaileen eta langileen kutsatze-arriskua minimizatzen. Era berean, beste idazketa bat egin zen, aurreko greba-deialdian sortutako interpretazio-zalantzak saihesteko. Aipatutako 2021eko otsailaren 19ko Aginduak, era berean, 2020ko irailaren 14ko, urriaren 6ko eta urriaren 26ko Aginduetan, hurrenez hurren, hezkuntza, gizarte eta osasun arloko garbiketa-zerbitzuetan ezarritako gutxieneko zerbitzuak mantentzen zituen. Lehen bi aginduen aurka administrazioarekiko auzi-errekurtsoak jarri ziren (925/20 zenbakia eta 1013/20 zenbakia), eta Euskal Autonomia Erkidegoko Justiziako Auzitegi Nagusiaren administrazioarekiko auzien salak ezetsi zituen (93/2021 epaia, 2021eko martxoaren 2koa, eta 82/2021 epaia, 2021eko otsailaren 24koa).

Zerbitzu jakin batzuk ezinbestekoak dira, oinarrizko eskubide batzuk betetzen dituztelako, eta zerbitzu horiek bermatu ahal izateko, greba-eskubideari muga batzuk jarri behar zaizkio. Eta arlo horretan eskumen eskusiboa gobernu-agintaritzak edukitzeak zera bermatzen du, muga horiek zuzenbidearen arabera ezarriko direla, eta, ezarri ere, gobernatzeko erantzukizuna eta ahalmena duenak baino ez dituela ezarriko.

Izan ere, Lan Harremani buruzko Errege lege-dekretuak (martxoaren 4ko 17/1977 Errege lege-dekretuak) 10.2. artikuluan honako hau xedatzen du: «greba egiten denean edozein zerbitzu publiko edo onartuta dagoen eta geroraezina den beharriazko edozein zerbitzu eskaintzeko enpresetan, eta larritasun bereziko egoerak daudenean, gobernuko agintaritzak beharrezko neurriak hartu ahal izango ditu zerbitzuen funtzionamendua ziurtatzeko» eta «Gobernuak, era berean, horretarako beharrezkoak diren esku-hartze neurriak har ditzake».

Arau horretan –zeina konstituzionala baita (Konstituzio Auzitegiaren 11/1981 Epaia, apirilaren 8koa [RTC 1981\111])–, Konstituzioaren greba-eskubideari buruzko 28.2. artikuluaekin bat etorritik, honako hau ezartzen da: «Eskubide horren erabilera arautzen duen legeak beharrezko bermeak ezarriko ditu jendearentzako funtsezko zerbitzuak mantenduko direla ziurtatzeko». Hau da, azken batean, gobernu-agintaritzari ematen zaio ahalmena edozein motatako berme-neurri hartzeko, greba kasuan ezinbesteko zerbitzuei eusteko modua egon dadin, eta hori egiteko neurrietako bat administrazio-ebazpenaren bidez jarduerari eusteko ezinbesteko gutxieneko zerbitzuak ezartzea da, eta lan-prestazio hori eskaini behar duten langileei haiek bete ditzaten eskatzea.

Horregatik, Lan Harremani buruzko Errege lege-dekretuaren (martxoaren 4ko 17/1977 Errege lege-dekretuaren) 10.2. artikuluan aipatzen den prozedura bideratu da, eta greba deitzaileei eta eragindako enpresari hitz egiteko aukera eman zaie, Jaurlaritzaren proposamenaren eragina jasango duten zerbitzuei eta langileei buruzko proposamenak egin ditzaten.

Lan eta Enplegu Sailaren egitura organikoa eta funtzionala ezartzen duen urtarrilaren 19ko 7/2021 Dekretuaren 3. artikulua titularrari esleitzen dizkio irailaren 6ko 18/2020 Dekretuak (Euskal Autonomia Erkidegoaren Adminiztrazioko sailak sortu, ezabatu eta aldatzen dituen eta horien egitekoak eta jarduarloak finkatzen dituen) lan-legeria betearaztearen arloan bereganatutako eskumenak. Zehazki, 2.j) atalaren arabera, zerbitzu publikoak edo premia bizia eta atzerazina duten zerbitzuak ematen dituzten enpresa, erakunde eta instituzioei eragiten dieten greba-eskubidea egikaritzen den kasuetan, erkidegoaren funtsezko zerbitzuei eutsiko zaiela bermatzeko behar diren bermeak ezartzeko eskumena dagokio, ekainaren 11ko 139/1996 Dekretuak eskuordetutako eskumena.

Horregatik guztiagatik, Bigarren Lehendakariordea eta Lan eta Enplegu sailburuak, Eusko Jaurlaritzaren ordezkari gisa, honako hau,

EBAZTEN DU:

LEHENENGOA.- Gipuzkoako eraikin eta lokalen garbiketa-sektoreko langileak 2021ko martxoaren 15, 16, 17 eta 18rako deitutako grebarako eskubidearen gauzapena honako gutxieneko zerbitzu hauek betetzearen baldintza pean egongo da:

1.- Osasun-esparrua.

Osasun-zentroetan, garbiketa pertsonen segurtasunerako edo osasunerako arrisku larria eta berehalakoa eragiten duten eremuetan egingo da. Horretarako, osasun-gomendioak eta laneko eta/edo osasuneko arriskuen prebentziorako xedapenak eta protokoloak hartuko dira kontuan. Horregatik, honako zerbitzu hauen funtzionamendurako beharrezko garbiketa bermatuko da: larrialdiak, ebakuntza-gelak, edukiontzietako osasun-hondakinen bilketa, sukaldea, janari-banaketa eta ospitaleratutako gaixoei beharrezko arreta, eta garbiketa sakona, desinfekzioa barne, egingo da zentro eta eremu guztietan, batez ere, erabilera komuneko eta joan-etorri handiko guneetan eta kontaktu gehien duten gainazaletan ere, besteak beste barandetan, eskubandetan, botoietan, ateen heldulekuetan, etengailuetan, mahaietan, eskaileretan, igogailuetan, iturrietan, teklaturtan, telefonoetan...

Aipatu ditugun lan horiek, eta ez beste batzuk, zerbitzu horiek eman ohi dituzten langileen% 100ek egingo dituzte, lan horiek egiteko behar den denborarako soilik, eta horrek ez du esan nahi eguneko ohiko lanaldia baino luzeagoa denik.

2.- Egoitza-esparrua.

Egoitza geriatriko, etxebizitza komunitarioak, tutoretzapeko apartamentuak, eguneko zentro eta adingabeen zentroetan pertsonen segurtasun edo osasunerako arrisku larria eta berehalakoa dakarten eremuetan baino ez da garbiketa egingo. Horretarako, Osasun Saileko zentro soziosanitarioetan COVID-19a zaindu eta kontrolatzeko protokoloa, 2021ko urtarrilaren 29koa, IT-01 Geriatrikoak eta bestelako zentro soziosanitarioak garbitu eta desinfektatzeko neurriak eta zentro bakoitzak egindako kontingentzia-planak kontutan hartuko dira. Horrela, garbiketa sakona bermatu beharko da, desinfekzio barne, zentro guztian, batez ere, erabilera komuneko eta joan-etorri handiko guneetan eta kontaktu gehien duten gainazaletan ere, besteak beste barandetan, eskubandetan, botoietan, ateen heldulekuetan, etengailuetan, mahaietan, eskaileretan, igogailuetan, iturrietan, teklatuetan, telefonoetan, tablesetan, makuilueta...eta, gutxienez, txanda bakoitzean, behin egin beharko da.

Aipatu ditugun lan horiek, eta ez beste batzuk, zerbitzu horiek eman ohi dituzten langileen% 100ek egingo dituzte, lan horiek egiteko behar den denborarako soilik, eta horrek ez du esan nahi eguneko ohiko lanaldia baino luzeagoa denik.

3.- Hezkuntza-arloan.

Ikastetxeetako garbiketa-zerbitzua bermatzen da. Horretarako kontuan hartuko dira: Ikasturte hasierarako Jarduketa-Protokolo osagarria eta ikastetxeetan COVID-19 kasuak agertzen direnerako jardunbideak, Ikastetxeetan koronabirusaren aurrean jarduteko Protokolo Orokorra. 2020-2021 ikasturtea eta zentro bakoitzak egindako kontingentzia-planak. Horrela, garbiketa sakona, desinfekzio barne, bermatuko beharko da hurrengo esparru eta osagarrietan:

- Erabilitako gelen garbiketa, gutxienez egunean behin, eta indartu erabileraren intentsitatearen arabera beharrezkoa den guneetan, adibidez, komunetan, gutxienez egunean 3 aldiz. Mahai, aulki, tresna eta lan-ekipoen gainazalak garbitzea barne.
- Arreta berezia jarriko zaie erabilera erkideko guneei eta ukipen-azaleraohikoenei, hala nola ate, mahai, altzari, eskubanda, zoru, telefono, pertxa eta antzeko beste elementu batzuei.
- Garbiketa-neurriak langileen gune pribatuetara ere zabalduko dira, hala nola atsedeenlekuetara, aldageletara, armairuetara, komunetara, sukaldeetara (bertan, ontzitegi osoa, mahai-tresnak eta beirateria garbituko dira ontzigarbigailuan, baita erabili ez baina ikasleen eskuekin harremanetan egon ahal.

- Era berean, partekatutako lanpostuak garbitu eta desinfektatuko dira txandaaldaketa bakoitzean eta lanaldia amaitzean, garbiketa-produktuak jardun dezan utziz, eta arreta berezia jarriko zaie altzariei eta manipulatu daitezkeen veste elementu batzuei, batez ere langile batek baino gehiagok erabiltzen dituztenei. Erabilera partekatuko ordenagailu bat erabiltzen amaitzean, teklatuaren, saguaren eta pantailaren gainazala garbituko da, gel desinfektatzailearekin.
- Paperontziak garbi daudela zaindu behar da, garbi eta bildutako materialekin, ustekabeko kontakturik ez izateko.

Aipatu ditugun lan horiek, eta ez beste batzuk, zerbitzu horiek eman ohi dituzten langileen% 100ek egingo dituzte, lan horiek egiteko behar den denborarako soilik, eta horrek ez du esan nahi eguneko ohiko lanaldia baino luzeagoa denik.

BIGARRENA.- Zerbitzu horiek greba egin behar ez duten langileek emango dituzte, ahal izanez gero.

Langileen ordezkariari entzun eta gero, Enpresa Zuzendaritzak izendatuko ditu gutxieneko zerbitzuak bete behar dituzten langileak eta langile horiek txandaka bete behar dituzten eginkizunak. Nolanahi ere, aurreko artikuluan nahiz indarreko legedian ezarritako mugak errespetatu beharko dira.

HIRUGARRENA.- Agindu honen aurreko zenbakietan bildutako gutxieneko zerbitzuak ezin izango dira aldatu horiek egiteko izendatuta dauden langileen aldaketa edo geldialdien ondorioz. Halakorik gertatuz gero, legez kontraktat joko dira, eta horiek egiten dituztenak erantzule izango dira, eta erantzukizuna eskatuko zaie indarrean dagoen ordenamendu juridikoaren arabera.

LAUGARRENA.- Aurreko artikuluetan xedatutakoa gorabehera, greba egiten duten langileen eskubideak, grebari buruzko araudiak aitortzen dituenak, ez dira inola ere murriztuko, ezta grebarako deia egin dutenen eskakizunen izapidetzea eta ondorioak mugatuko ere.

BOSGARRENA.- Agindu hau jakinarazten den egunean jarriko da indarrean.

SEIGARRENA.- Agindu honen berri eman behar zaie interesdunei, urriaren 1eko 39/2015 Legeak (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearenak) 40. artikuluan xedatutako moduan; halaber, ebazpenak administrazio-bidea agortzen duela jakinarazi behar zaie, eta horren aurka administrazioarekiko auzietarako errekurtsioa jarri ahal izango dela Euskal Autonomia Erkidegoko Auzitegi Nagusiaren dagokion salan, ebazpena jakinarazten denetik kontatzen hasita 2 hilabeteko epean, uztailearen 13ko 29/1998 Legeak (Administrazioarekiko Auzien Jurisdikzioa arautzen duenak) xedatutakoaren arabera.

Era berean, eta urriaren 1eko 39/2015 Legeak (Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearenak) 123. eta 124. artikuluetan aurreikusitakoari jarraikiz, honako hau ere jakinarazi behar zaie: agindu honen aurka aukerako berraztertzeko errekurtsua aurkez daitekeela lan-agintaritzan, agindua jakinarazi eta hurrengo egunetik kontaktzen hasita hilabeteko epean.

Vitoria-Gasteizen, 2021ko martxoaren 12an.

Sin.: / Fdo: Idoia Mendia Cueva

**BIGARREN LEHENDAKARIORDE ETA
LAN ETA ENPLEGUKO SAILBURUA**